

Filmās *Kāds, kurā nav uzņemšana*.
No kreisās – Eduards Žuburs, Alberts Jekste, Vilis Lapenieks, Jānis Valtenbergs

Lai gan pilnmetrāžas aktierfilmas uzņemšana bija DP nometņu apstākļiem unikāls kultūras veikums, vienīgais tāds visu Vācijas DP nometņu vēsturē, to redzeja tikai retais. Pa-beigtu filmu parādīja 1950. gada 2. maijā Augustdorfā, kur atradās filmas līdzfinansētājas LCK mītne. Filmā mākslinieciskā vērtība tika atzīta, taču LCK vadītāji uzskatīja, ka filmu jāizvērtē cenzūras komisijai, par kuras vadītāju iecēla pulkvežleitnantu Karli Lobi⁵². Cenzori filmu skatījās 1950. gada 26. jūnijā un norādīja, ka jāisina vairākas ainas, kas esot pārāk vardarbīgas un vēsturiski nepareizas. Alberts Jekste un Vilis Lapenieks nepiekrita cenzūras prasībām, uz to savukārt LCK atbildēja ar aizliegumu izrādīt filmu nometnēs. Vēsturiskajai

REŽISORS LAPENIEKS CEĻA JŪTIS

Filmu režisors Vilis Lapenieks, beidzot taisās atstāt Eiropu un pošas uz ASV.

Gadījums gribējis, lai režisors Vācijas trimdas lielāko daļu pavadītu Blombergā, kur tam piekritis nepateicīgs uzdevums kļūt par nometnes komandantu. Pateicoties labam kontaktam ar okupācijas iestādēm, viņam tur izdevās izveidot mākslinieku centru. Turpat iekārtojās arī Rīgas filma, kas darbam izbūvēja laboratoriju un studiju. Šajā studijā tapa trīs latviešu trimdas filmas: „Zaļais zelts“ par latviešu mežinieku darbu, „Kas mēs esam un ko mēs spējam“, kā arī „Kāds, kurā nav“, pēc Ziverta lugas, bet režisors pats, gan ar sāpīgu smaidu to sauc par „Kāds, kurā gandrīz bija“, jo dažādu kļūmīgu apstākļu dēļ šī pilnīgi gatavā filma izrādīta tikai pāris nometnēs. Bez tam uzgriests arī prāvs metru skaits latviešu trimdas dzīves tīri dokumentāru apskatu.

- Pa starpām L. noorganizēja pie britu militārās pārvaldes veselu meža izmantošanas uzņēmumu. Šinī sakarībā arī pašreiz „mežu režisors“ saņēmis uzaicinājumu no kāda liela angļu kokrūpniecības koncerna — uzņemties organizēt mežu izstrādes akciju Bahamu salās, Florīdas tuvumā. Piedāvājums vilinošs, bet režisora sirdij tuvāki stāv līgums filmas darbam Nūfaundlandē. Rīgas filma jau sen Nūflaundlandē griestu filmas, ja kāda roka šo lietu nebremzētu. Pēdējā laikā gan pūšot atkal labvēlīgi vēji un režisors cer caur ASV nokļūt Nūflaundlandē savā darbā.

Augustdorfā, decembra vidū.

1952.01.02 Laiks

A.

INTERVIJA AR VILI LAPENIEKU

<http://zagarins.net/jg/jg93/JG93>

Pieminēšanas vērtā būtu tikai viena filma, kurai vadīju režiju Vācijā, jo tā bija latviešu filma. Tikai retajam būs zināms, ka DP laikmeta pēdējā posmā 'Rīgas Filma', kas toreiz patiesībā bija iekļāvušies vācu filmrūpniecībā, tomēr uzņēma arī vienu pilna gaŗuma latviešu spēļu filmu – *Kāds, kuŗa nav* ar latviešu aktieŗiem un latviešu valodā.

Filmas scenāriju pēc tāda paŗa nosaukuma Zīverta lugas rakstīju es pats, un tur darbojās vesela plejada mūsu skatuves aktieru – Milda Zīlava, Helga Gobzine, Kārlis Lagzdiņš, Rūdolfs Mucenieks, Kārlis Ģērmanis, Parņickis, Zaķis, Zariņš un daudzi citi. Mūziku komponēja Jānis Norvilis, ieskaņoja Hamburgas simfoniķi, par dekorācijām rūpējās Ēvalds Dajevskis u.t.t.

Latvieŗu sabiedrībai to vairs nepaguva izrādīt, jo emigrācijas dēļ izbeidzās nometņu dzīve. Kaut gan šī filma jau visu laiku atrodas Amerikā, nav cerību, ka latvieŗu skatītāji to kādreiz dabūs redzēt, jo par šo filmu var teikt to paŗu, ko par visu 'Rīgas Filmas' mantu – *Kāds, kuŗa nav*...